

Príprava dieťaťa pre vstup do školy

Vážení rodičia,

začiatok školskej dochádzky je pre dieťa veľkou životnou zmenou, s ktorou sa musí vedieť vyrovať a byť na ňu pripravené. Na dieťa sú kladené mnohé nové požiadavky. Prváčik sa musí podriadiť časovému rozvrhu a pevne stanovenému programu, kolektívu ostatných detí a autorite učiteľa, musí sa prinútiť k sústredeniu aj na veci menej príťažlivé, má byť schopný mnoho nového pochopiť a urobiť, naučiť sa to, čo je osnovami stanovené pre priemer detí jeho veku - a mal by mať nakoniec z toho aj radosť, citové uspokojenie, ktoré sú podmienkou jeho ďalších úspechov.

Väčšina detí síce navštevuje materskú školu, kde sa ich príprave pre vstup do základnej školy venuje pozornosť, a predsa aj rodičia sa majú otázkou pripravenosti dieťaťa na školu zaoberať.

Predkladáme Vám niekoľko možností hier a cvičení, ktoré môžete bez veľkých nárokov na pomôcky so svojim dieťaťom realizovať. Tak aj sami poznáte, v čom mu bude potrebné venovať viac pozornosti a pomoci.

Pamät', pozornosť

1. Pred dieťa položíme 5 – 8 obrázkov (rôznych predmetov, zvierat, postavičiek z rozprávok a pod.). Dieťa sa obrázky prezrie, zatvorí oči a skúsi ich vymenovať (bez ohľadu na poradie).
2. **„Povedz, čo som schoval ?“** Na stôl položíme 5 – 10 hračiek. Dieťa si ich prezrie a pomenuje ich. Potom odíde za dvere a zatiaľ jednu hračku odložíme. Dieťa háda, ktorá chýba.
3. **„Opakuj slová, vety.“** Povieme dieťaťu za sebou určitý počet slov, ktoré spolu nesúvisia (okno – cesta – plávať), alebo vetu. Dieťa slová, vety opakuje, snaží sa zachovať ich správne poradie. Počet slov postupne zvyšujeme na 6 – 8. Rovnako môžeme použiť aj rad náhodne v poradí idúcich čísel (5 – 4 – 7 – 9 – 2).
4. Nakreslíme rôzne obrázky, napr. bábiku, jednoduchý dom, postavu a pod. tak, že im niečo chýba (napr. bábike ruka, na dome komín, ústa na tvári postavy). Dieťa má **hádať, čo na ktorom obrázku chýba.**
5. Ukážeme dieťaťu dva podobné obrázky (domy, bábiky, autá, kvety, krajinky...), dieťa má **hládať rozdiely medzi nimi.**

Reč a myslenie

1. Pýtame sa dieťaťa, ktoré predmety v miestnosti sú napr. železné, z dreva, zo skla a pod.
2. **Triedenie predmetov podľa určitých znakov.**
Predmety sa medzi sebou odlišujú farbou, tvarom, veľkosťou. Triedenie podľa farieb je najjednoduchšie, preto ním začíname. Najlepšie sa cvičí na geometrických tvaroch, preto si z tvrdého papiera vyrobíme geometrické tvary (kruhy, štvorce, trojuholníky) viacerých veľkostí a farieb. Dieťa ich triedi, napr. vyberie všetky červené geometrické tvary, potom všetky kruhy, rovnako veľké trojuholníky a pod.
3. **„Povedz opak“.** Dieťa má povedať opak k nášmu slovu, napr.: Povieme veľký, dieťa má povedať malý (môžeme mu pomôcť vetou: Ja som veľký a ty si ...), podobne široký úzky, biely – čierny, teplý – studený, dobrý – zlý atď.
4. **„Pomenuj veci jedným slovom“.**
Jablko – hruška – slivka – hrozno = ... (ovocie)
Stolička – skriňa – stôl – posteľ = ... (nábytok)
Kabát – nohavice – košeľ – čiapka = ... (odev, oblečenie) atď.
5. **„Čo je to?“** Povieme dieťaťu charakteristické znaky niektorého bežnejšieho predmetu v miestnosti (napr. stôl, televízia, obraz a pod.) a dieťa podľa toho háda, o ktorý predmet ide.
6. **Porovnávanie.** Dieťa porovnáva, či je to správne. Napr. : Pomaranče sú sladšie ako citróny. Auto ide rýchlejšie ako bicykel. Slivka je väčšia ako jablko. ... Atď.
7. **Riešenie situácií.** Pýtame sa dieťaťa, čo by urobilo, keby napr. rozlialo čaj? Čo by sa stalo, keby sme nepolievali kvety? a pod.
8. **„Čo sem nepatrí?“** Vymenujeme dieťaťu niekoľko vecí spoločných znakov a medzi nimi i niečo, čo k nim nepatrí a pýtame sa ho, čo tam nepatrí. Napr.:
Púpava – smrek – ruža – tulipán.
Stolička – posteľ – jablko – stôl.
Lietadlo – autobus – loď – električka – nožik. A pod.

Matematické predstavy

1. Dieťa má nakresliť určitý počet jednoduchých predmetov (krúžkov, jabĺk, kvietkov) podľa toho, koľko bodiek mu predkreslíme na začiatok riadku. Minimálne 5, maximálne 10.
2. Dieťa stojí. Na zatlieskanie 1 – 5 krát postúpi dopredu o príslušný počet krokov.
3. Nakreslíme vedľa seba napr. 3 lyžičky a 4 hrnčeky (jablká – hrušky a pod.). Dieťa spája dvojice spolu čiarou a zisťuje, čoho je viac.
4. Počítanie s kockami. Máme niekoľko kociek. Položíme na stôl jednu kocku, pridáme k nej ešte jednu a pýtame sa, koľko ich je spolu. Úlohu obmieňame, pridávame alebo odoberáme kocky (maximálne do 10).
5. Postavíme dve kôpky s rovnakým alebo rôznym počtom kociek. Dieťaťu sa pýtame, kde ich je viac, kde menej, alebo rovnako.

6. Hrami Domino a Človeče, nehnevaj sa! cvičíme u dieťaťa rozoznávajúce počtu bodiek na hracích kockách i počtu krokov na podložke.
7. Zoradíme do radu 10 päťdesiatihaliernikov alebo iných drobných mincí. Pýtame sa dieťaťa, ktorý je prvý, ..., deviaty, posledný. Potom sa pýtame, koľko mincí je medzi druhým a piatym, medzi tretím a ôsmym desaťhaliernikom a pod.
8. Na rôznych predmetoch a obrázkoch objasníme a precvičujeme s dieťaťom rozlišovanie pojmov viac – menej, veľký – malý, dlhý – krátky, krátky – kratší – najkratší, malý – menší – najmenší a pod.

Sluchové a zrakové rozlišovanie

1. Napodobňovanie jednoduchého rytmu.

Vyklopkáme jednoduchý rytmus, napr. . . . . Dieťa chvíľu počúva, potom rytmus samo napodobňuje. Rytmus obmieňame, napr. ľahký – silný úder, krátky – dlhý úder (. -- . -- . -- / ... -- / .. -- -- . . -- -- .. atď).

2. Odlišné hlásky na začiatku a na konci slova.

Keď povieme ucho, počujeme na začiatku u. Keď povieme syr, počujeme na začiatku s. Čo počujeme na začiatku, keď povieme Eva, nos, pero ... Začíname slovami so samohláskami na začiatku, potom so spoluhláskami. Rovnako nacvičujeme rozlišovanie hlások na konci slova. Keď povieme slovo les, na konci počujeme s. Čo počujeme na konci slova auto, misa, papier atď.

3. Skúšame výslovnosť zložitejších slovných spojení.

Vraví straka rapotačka, rapotať je pre mňa hračka.
Hákom – bákrom, dohodli sa slimák s rakom.
Žblnka, žblnka, žblnka, naháňa vlnku vlnka.
Stojí, stojí jeden strom, šašo stojí pod stromom. Atď.

4. Vymysli slová, kde na začiatku počuješ k, b, e, ... atď.

5. Pohľadnicu s jednoduchým obrázkom rozstrihnete na 6 nepravidelných dielov. Dieťa skladá z dielov celý obrázok. Postupne prechádzame k zložitejšiemu rozstrihávaniu.

6. Nakreslíme do radu 5 – 6 jednoduchých obrázkov (napr. kvetov, jablák, lôpt a pod.), z ktorých jeden sa niečím – nejakým detailom odlišuje od ostatných. Dieťa hľadá a preškrtnáva odlišný obrázok.

7. Rozlišovanie zrkadlových tvarov.

Nakreslíme vedľa seba dvojice podobných a rovnakých obrázkov. Dieťa má rozpoznať, či sú obrázky úplne rovnaké, alebo sa odlišujú. Napr.:

8. Ak už vie dieťa rozlišovať **vpravo – vľavo, vpredu – vzadu** postavíme sa oproti sebe a cvičíme s ním naraz rovnaké povely (napr. zodvihneme pravú ruku, urobíme dva kroky vzad, krok doľava a pod.).

Jemná motorika ruky a zrakovo-motorická koordinácia

1. **Reťaz z kancelárskych sponiek.** Dieťaťu najprv ukážeme, ako má sponky spájať. Sami urobíme reťaz z menšieho počtu sponiek ako vzor, dieťa v nej pokračuje alebo si vytvorí novú.
2. **Vytrhávanie.** Dieťa vytrháva z bieleho alebo farebných papierov jednoduché tvary, napr. jablko, hrušku, strom, dom a pod. Papier drží dvoma prstami ľavej ruky a vytrháva dvoma prstami pravej ruky – palcom a ukazovákom (u ľavákov opačne). Vytrhané obrázky nalepíme na papier alebo pripevníme na jeho nástenku. Okrem obratnosti prstov sa pri tejto hre cvičí aj pozornosť a vytrvalosť.
3. **Modelovanie** rôznych tvarov a predmetov z modelovacej hmoty (plastelína, modurit) alebo z cesta.
4. **Poznávanie vecí hmatom.** Na stôl vyberieme niekoľko hračiek alebo menších predmetov, ktoré dieťa pozná (krabička od zápaličiek, guma, loptička) a so zatvorenými očami hmatom má predmety rozpoznať.
5. **Stavanie podľa vzoru.** Zo stavebnice vyberieme dvakrát rovnaký počet kociek (dielov). Z prvej sady postavíme napr. dom, most, schody a pod. a dieťa má z druhej sady postaviť rovnakú stavbu. Stavby možno obmieňať podľa farby kociek, zmenšovať. Pre zmenu možno na túto hru použiť i zápalky a skladať z nich rôzne obrazce napr. zo 4, 5, 6 ... zápaličiek.
6. **Kreslenie.** Na papier formátu A4 necháme dieťa mäkkými pastelkami alebo mäkkou ceruzkou kresliť vlny na mori, dym z komína, padajúci dážď a pod. (základné vzory sú uvedené na poslednej strane). Dbáme na správne držanie ceruzky tromi prstami, ľahko, koniec ceruzky smeruje k ramenu. Kreslenie začíname na veľkých plochách, veľkými ťahmi celou rukou, neskôr prechádzame na menšie plochy a k nácviku v širokých riadkoch (cca 5 cm).
7. Na väčší papier vľavo hore predkreslíme dieťaťu rad 3 – 4 za sebou idúcich geometrických tvarov. Dieťa v rovnakom poradí pokračuje v začatom rade do konca riadku alebo okolo okrajov celého papiera.

Zoznam odporúčaných pracovných materiálov pre prácu rodiča s dieťaťom pri jeho príprave pre vstup do základnej školy

Pracovné listy na rozvoj pozornosti

- Věra Gošová: *Kuliferdo Pozornosť*. Vydavateľstvo Raabe, r. 2014.
- Markéta Mlčochová: *Šimonovy pracovní listy 2*. Vydavateľstvo Portál, r. 2015.

Pracovné listy na rozvoj slovnej zásoby

- Márie Těthalová: *Šimonovy pracovní listy 23*. Vydavateľstvo Portál, r. 2015.

Pracovné listy na rozvoj myslenia

- Věra Gošová: *Kuliferdo Rozvoj myslenia*. Vydavateľstvo Raabe, r. 2014.
- Věra Kárová: *Šimonovy pracovní listy 8*. Vydavateľstvo Portál, r. 2015.

Pracovné listy na rozvoj časovo-priestorovej orientácie

- Jiřina Bednářová: *Orientace v prostoru a v čase*. Vydavateľstvo Edika, r. 2019.
- Věra Gošová: *Kuliferdo Orientácia*. Vydavateľstvo Raabe, r. 2014.

Pracovné listy na rozvoj matematických schopností

- Jiřina Bednářová: *Počítanie soba Boba*. Vydavateľstvo Edika, r. 2014.
- Věra Gošová: *Kuliferdo Predmatematické predstavy*. Vydavateľstvo Raabe, r. 2014.

Pracovné listy na rozvoj sluchového vnímania

- Věra Gošová: *Kuliferdo Sluchové vnímanie 1*. Vydavateľstvo Raabe, r. 2014.
- Renata Francíková, Eva Štanclová: *Šimonovy pracovní listy 15*. Vydavateľstvo Portál, r. 2013.

Pracovné listy na rozvoj zrakového vnímania

- Jiřina Bednářová: *Rozvoj zrakového vnímaní*. Vydavateľstvo Edika, r. 2019.
- Věra Gošová: *Kuliferdo Zrakové vnímanie 1*. Vydavateľstvo Raabe, r. 2014.

Ďalšie námety nájdete na webových stránkach:

www.nasedeticky.sk

www.grafomotorika.sk